

## Червона пігулка «Бодай-цикути»

Цьогоріч минає десять років з моменту виходу культового роману Павла Чорного та Віктора Шило «Бодай-цикута». Відоме Київське видавництво «Факт», яке ніколи не розмінюється на дрібниці, надрукувало цей твір 2006 року, накладом у 2000 примірників у престижній серії «Excerptis excipienda» («Крім отримання»). Так сталося, що два члени Асоціації українських письменників, два відомих поети (Віктор Шило на сьогодні – Президент АУП і Павло Чорний – координатор обласного осередку Асоціації), поєднавши зусилля, вишикувалися в один планетарний ряд і вдалися до написання прози. Результатом плідного творчого тандему і став текст-провокація, текст-епатаж, текст-дороговказ, який став своєрідним викликом пострадянському «масоліту» й пробою читача на ін'єкцію постмодернізму. Квінтесенцією тогочасних реакцій на «Бодай-цикуту» можливо є слова Анни Іванченко, з її відгуку на книгу наших земляків, розміщеному в Інтернеті під назвою «Комп'ютерна гра чи психлікарня?». Там пані Анна, проводячи паралель з «Матрицею» братів Вачовські, зазначає: «читач уже готовий... повірити, що справжня реальність – це психлікарня, тобто ми пацієнти величезної дурки. Ідея звісно не нова. Проте її інтерпретація – дурка у віртуальності – цікава: такого ще не було».

Отже, сьогодні є нагода прочинити двері у ще й досі цілинний для літературних критиків світ «Бодай-цикути», взявши бліц-інтерв'ю у її авторів.

**- Яка, на ваш погляд, місія цього роману?**

**П.Ч.** - Та сама, що і червона облатка для Нео від Морфеуса. Ми її вам дали, а ковтати чи ні – ваш особистий вибір.

**В.Ш.** - Наш роман – це своєрідний тест читацької громади на її готовність увійти в неминучу постмодернову сучасність і адаптуватися там.

**- Чи склалася в «Бодай-цикути» читацька аудиторія?**

**В.Ш.** - Безсумнівно. Нагадаю, що роман був уперше надрукований ще у 2003 році в чотирьох номерах часопису незалежної української думки «Сучасність». Тож достовірно знаємо, що такі метри, як Ігор Римарук (редактор журналу), та уся редакційна рада (26 осіб) «Сучасності», серед яких Іван Дзюба, Юрій Андрухович, Василь Герасим'юк, Іван Драч та інші, а також уся АУП (особливо Юрій Покальчук) – це перші читачі: симпатичні та конструктивні критики твору. До того ж «Сучасність» має представництва й передплатників у США, Австралії, Великобританії, Франції та Польщі, що, як ви розумієте, глобалізує читацький ареал нашого твору.

**П.Ч.** Хочу уточнити, що насправді першими читачами-цінителями були робітники друкарні, де видавали «Сучасність», які фактично «розмели по кишеням» номер часопису з першою частиною роману. Щось їх там таки зачепило. Пам'ятаю Віктор подався до Києва за пакунком журналів і, хоч повернувся без нічого, але був надмірно сповнений авторським куражем. Приємно, що нас тоді зрозуміли й сприйняли звичайні пересічні люди. Щось дуже актуальне ми їм в той момент повідомили.

**В.Ш.** До того ж, ми подарували журнальну «Бодай-цикуту» Вікторові Ющенку, коли той виступав у нашому місті в ході передвиборчої президентської кампанії. Друзі потім над нами по доброму глузували, говорячи про «справжніх авторів» Помаранчевої революції, при цьому цитуючи деякі з наших, як виявилось, далекоглядних «пророцтв».

**П.Ч.** Ще нас здивував один генерал СБУ, який виявив надзвичайно високу, але схвальну читацьку компетентність. Отже, нас прочитали й там. Нагадаю, що тоді були часи «кучкізму», й таке безсоння як наше було конче небезпечним. З приводу цього доречно цитата з дайджесту «Книжник review» за липень 2003 року, де говорилося про наш твір і

про те, що ще далеко не кожен із наших співвітчизників, так як ми, зборов острах перед усесильним КГБ та нікудинезниклими «високими» кабінетами.

**В.Ш.** Я знаходив в Інтернеті навіть спроби іншомовних перекладів нашого твору та увесь спектр відгуків: від лайків – до лайки! Друзі є і вороги – значить став на дві ноги!

**- Про що роман: дуже коротко?**

**П.Ч.** Про нас, про наш час, наше божевілля, нашу безвихідь, про надію та шлях спасіння.

**В.Ш.** «Бодай-цикута» – це мандрівка чакрамами, в антуражі нашої схибленої буденності.

**- Чому така назва твору?**

**П.Ч.** Зізнаюсь, що робоча назва твору – «Анальна фаза» – шокувала наших мудрих колег, які порадили пощадити читача від жорсткого літературного психоаналізу й, з цього приводу, також зробити певні купюри в рукописі (у тих місцях, що явно «зашкалювали»). Ми погодилися. Але, навіть опісля цього «оперативного втручання», твір не втратив однієї зі своїх діагностичних констатацій: як не прикро, та майже все в нашому житті робилося й робиться через відповідне місце – найнижчу чакру. Назва ж «Бодай-цикута» – це просто трьохсторонній компроміс поміж авторами, критиками та читачами, своєрідний косметичний пластир поверх болючої вавки, яка ніяк не загоїться.

**В.Ш.** При цьому, офіційна назва твору не є випадковою. Вона вкрай символічна і сакральна. Навіть парадигмальна. Приблизно, як співзвучне їй слово «абракадабра». Ми звикли називати ним нісенітницю, набір слів, але насправді воно означає давно забуте магічне заклинання. Отже, для того, щоб осягти назву роману треба розумітися на тому, що значить для Сходу «Бодай-Дарума», а для Заходу – «келих *цикути*»! Та не будемо відбирати в допитливого читача його хліб.

**- Що на часі з приводу вашої книги?**

**П.Ч.** Ми й на сьогодні готові до відвертого діалогу з читачами, до зустрічей у будь-якому форматі, а 1 грудня у літературно-меморіальному музеї Карпенка-Карого відбудеться «святковий захід» з нагоди ювілею книги.

**В.Ш.** Вже написана «Бодай-цикута 2». Та ми не поспішаємо, бо рукописи – не горять...

**Бесіду вів Роман ЛЮБАРСЬКИЙ.**